

Sygn. akt IIW 653/15

RSOW 259/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Dorożyński

Protokolant: sekr.sądowy Katarzyna Kot

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 20 stycznia 2016 roku, 26 lutego 2016 roku i 9 marca 2016 roku sprawy:

P. D. (D.) s. Z. i W. z domu Ś. (...) ur. (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 7 czerwca 2015 r. o godz. 11:30 w J., na drodze krajowej nr (...) kierując samochodem osobowym m-ki M. (...) o nr rej. (...) przekroczył dopuszczalną prędkość w obszarze zabudowanym o 51 km/h (101/50);

to jest wykroczenie z art.92 a kw

I. obwinionego ***P. D.*** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu w części wstępnej wyroku czynu z art.92a kw, przyjmując, że działał umyślnie i za to z mocy art.92a kw w zw. z art.24§1 kw skazuje go na karę 500 /pięset/ złotych grzywny;

II. na podstawie art.118§1 kpw i art.3 ust.1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądza od obwinionego ***P. D.*** na rzecz Skarbu Państwa zwrot zryczałtowanych wydatków w kwocie 100,00 /sto/ złotych oraz opłatę w kwocie 50,00 /pięćdziesiąt/ złotych.

Sygn. akt II W 653/15

UZASADNIENIE

Zwięzłe wskazanie udowodnionych faktów i dowodów, na których się oparto:

W dniu 7 czerwca 2015 roku P. D. prowadzący zakład pogrzebowy w R. przyjechał samochodem m. (...) nr rej. (...) do miejscowości J. celem umieszczenia w miejscach zwyczajowo przyjętych obwieszczeń o pogrzebie tzw. klepsydr. Umieścił takie zawiadomienie przy budynku dworca PKP, zlokalizowanego przy trasie DK (...). Kiedy odjeżdżał na plac przed tym budynkiem przyjechał patrol policyjny. P. D. pojechał dalej w kierunku na C., aby umieścić kolejne zawiadomienie o pogrzebie. Następnie zawrócił i pojechał z powrotem w kierunku R.. / dowód: wyjaśnienia obwinionego P. D. zapis nagrania z rozprawy z dnia 20 stycznia 2016 roku 6:45-12:30 min nagrania, dane osobowe 01:26-04:05 minuta nagrania, zeznania świadka R. G. (1) k. 14 akt/

Kiedy P. D. dojeżdżał o godzinie 11:30 do dworca kolejowego, znajdujący się po lewej stronie drogi funkcjonariusz Policji R. G. (2) dokonał pomiaru prędkości urządzeniem ULTRALYTE LTI 20-20 100LR nr fab. (...). Zmierzona prędkość wynosiła około 50 km/h i oscylowała w granicach prędkości dopuszczalnej na tym obszarze zabudowanym. Po minięciu patrolu policji P. D. zaczął gwałtownie przyspieszać. R. G. (2) powiedział do partnerki z patrolu A. J. (1), aby szykował się do jazdy. Wykonał on następnie pomiaru prędkości posiadany miernikiem oddalającego się pojazdu marki m., którym kierował P. D., kierując czerwoną kropką celownika w wizjerze na tylną klapę tego

samochodu. Prędkość zarejestrowana w odległości 148 metrów od miernika wynosiła 101 km/h. / dowód: zeznania świadków R. G. (1) zapis nagrania z rozpraw z dnia 20 stycznia 2016 roku 15:40- 26: 31 min nagrania, k. 14, A. J. (1) zapis nagrania z rozprawy z dnia 20 stycznia 2016 roku 51:26-52:40 i 53:55-58:18 min nagrania; notatka urzędowa k. 3 akt/

Policjanci wsiedli do pojazdu służbowego i pojechali za samochodem, kierowanym przez P. D.. Kierowany przez niego m. po dojechaniu do innych pojazdów zwolnił, jechał w kierunku ronda. Przed tym rondem został z kolei dogoniony przez samochód policyjny. Następnie oba pojazdy zjechały za rondem na plac przed zajazdem (...) u R.", gdzie R. G. (2) przeprowadził czynności kontroli wobec P. D., okazując mu dane na wyświetlaczu urządzenia pomiarowego. Czas od zarejestrowania pomiaru wynosił około 2 minut. P. D. zażądał okazania mu dowodu, że ten pomiar dotyczy jego pojazdu. / dowód: zeznania świadków R. G. (1) zapis nagrania z rozprawy z dnia 20 stycznia 2016 roku 15:40-26:31 min, k.14, A. J. (1) 51:26-52:55, notatka urzędowa k. 3; częściowo wyjaśnienia obwinionego P. D. zapis z rozprawy 20 stycznia 2016 roku 6:45-12:30 min nagrania/

Urządzenie pomiarowe ULTRALYTE LTI 20-20 100 LR nr (...) miało aktualne świadectwo legalizacji. Jest to typ miernika zatwierdzony Decyzją GUM z dnia 3 lipca 2007 pod znakiem (...) 0740, jako zgodny z polskimi przepisami metrologicznymi. / dowód: kopia świadectwa legalizacji ponownej k. 11, Decyzji NR (...) GUM k. 53v-54 akt/

Urządzenie powyższe wykonuje pomiary prędkości przy wykorzystaniu promienia laserowego. Wiązka lasera jest naprowadzana punktowo na konkretny pojazd przy użyciu celownika optycznego. W przypadku braku warunków do wykonania jednoznacznego pomiaru urządzenie nie wyświetla pomiaru tylko sygnał błędu pomiaru. Urządzenie to pozwala na dokonywanie jednoznacznych pomiarów prędkości pojazdów jadących w kolumnie./ dowód: instrukcja obsługi przyrządu ULTRALYTE LTI 20-20 100LR k. 34v-35,44v,48 akt/

P. D. ma wykształcenie średnie, prowadzi własną działalność gospodarczą-zakład pogrzebowy w R., zarabia około 4000 złotych miesięcznie. Ma dwoje dzieci w wieku 3 i 13 lat, żona nie pracuje. Ma dwa samochody dostawcze i 3 samochody osobowe. Nie był karany, nie był leczony psychiatrycznie. / dane osobowe zapis z rozprawy z dnia 20 stycznia 2016 roku 01:26-04:05 min nagrania/

Wskazanie dowodów, którym nie dano wiary:

Nie dano wiary wyjaśnieniom obwinionego P. D., w których kwestionuje, że zarejestrowany pomiar prędkości należał do jego samochodu, oraz w których utrzymuje, że policjant wykonał pomiar prędkości innym urządzeniem niż ULTRALYTE 20-20 LTI, w szczególności radarowym miernikiem typu Rapid. Wyjaśnienia obwinionego są tu bowiem w oczywisty sposób sprzeczne z zeznaniami świadków R. G. (1) i A. J. (1). Zeznania świadków są tu zgodne i konsekwentne. Są to świadkowie postronni, którzy ujawnili zdarzenie w trakcie rutynowych czynności służbowych. Nie są powiązani z obwinionym żadnymi stosunkami osobistymi. Po ich stronie brak jest zatem jakiegokolwiek interesu, aby w sposób nieprawdziwy przypisywać ten konkretny pomiar obwinionemu, w szczególności dotyczy to świadka R. G. (1), który omawiany pomiar prędkości wykonywał. Z zeznań tych funkcjonariuszy Policji wynika, że w polu wykonywania pomiaru nie poruszał się za obwinionym inny pojazd. Gdyby zaś nadjechał pojazd sąsiednim pasem, byłby to pojazd zbliżający się do funkcjonariusza wykonującego pomiar, a zatem na wyświetlaczu zarejestrowanej prędkości nie byłoby znaku „-“, który jest zaznaczany tylko przy pomiarze prędkości pojazdu oddalającego się. Charakterystyka działania urządzenia ULTRALYTE 20-20 LTI potwierdza też zeznania świadków oraz wyklucza przypisanie pomiaru prędkości innemu pojazdowi, niż temu, na którego celownikiem w wizjerze była naprowadzana wiązka laserowa. W instrukcji obsługi tego urządzenia zapisano, że ze względu na specyfikę laserowego pomiaru prędkości pojazdów w ruchu (wiązka o szerokości 2,07 mrad) mierniki ULTRALYTE LTI 20-20 są skuteczne w ściganiu wykroczeń drogowych na każdym rodzaju drogi, niezależnie od liczby pojazdów w zasięgu pomiarów oraz rodzaju zabudowy. Celownik optyczny umożliwia wybór dowolnego celu na drodze, niezależnie od liczby pojazdów oraz pasów ruchu. Czas pomiaru wynosi zaledwie 0,3 sekundy k. 34v-35v. Z uwagi na ten krótki czas potrzebny do wykonania skutecznego pomiaru wykluczyć należy, aby w tym czasie mogło realnie dojść do przecięcia wiązki pomiarowej przez inny pojazd. Gdyby tak się jednak stało, urządzenie nie zarejestrowałoby w ogóle pomiaru.

Brak bowiem jednoznaczności identyfikacji namierzonego obiektu powoduje wyświetlenie błędu pomiarowego. W dziale o błędach pomiarowych wskazano, że aby zagwarantować, iż wyświetlany wynik pomiaru prędkości nie będzie błędny przyrząd monitoruje zarówno przebieg pomiaru, jak i pracę elementów wewnętrznych. W przypadku wykrycia błędu niezależnie od przyczyn przyrząd wyświetla kod błędu zamiast wyniku pomiaru prędkości. Kody E 02 i E 03 dotyczą właśnie sytuacji gdy cel pomiaru jest poza zasięgiem przyrządu lub został przesłonięty przez inny obiekt podczas pomiaru oraz gdy wiązka promieniowania laserowego przemieszcza się po celu bądź się z niego zsunie k. 48. Nie jest zatem możliwe przesunięcie wiązki laserowej w trakcie jednego pomiaru z jednego samochodu na drugi i zarejestrowanie prędkości. Z tego właśnie powodu przy użyciu tego urządzenia mogą być wykonywane pomiary pojazdów jadących w kolumnie, bez ryzyka przypisania prędkości konkretnemu pojazdowi. Bezpodstawne są też sugestie obwinionego, aby funkcjonariusz Policji wykonywał pomiar innym urządzeniem niż wskazany ULTRALYTE LTI 20-20 100 LR. Przeczą temu zarówno zgodne zeznania świadków R. G. (1) i A. J. (1), jak i treść notatki urzędowej sporządzonej przez świadka R. G. (1) w dniu zdarzenia. Potwierdza to też nadesłany z KPP O. wyciąg z rejestru użycia tego urządzenia k. 32. Z rejestru tego wynika, że urządzenie to było używane jeszcze tego samego dnia w godzinach popołudniowych przez inny patrol oraz w następnych dniach. Wykluczyć należało zatem, aby wpis o używaniu tego typu przyrządu w dniu 7 czerwca 2015 roku w godzinach 11:25 – 13:05 przez patrol R. G., A. J. w J. mógł być umieszczony wstecznie. Podana godzina rozpoczęcia patrolu w tym miejscu z użyciem tego miernika, ma potwierdzenie w wyjaśnieniach obwinionego, który wskazał, że właśnie ten patrol przyjechał w okolice dworca w J., kiedy on stamtąd odjeżdżał, a wracał po około 5 minutach. Całkowicie bez znaczenia dla oceny wiarygodności pomiaru jest okoliczność, czy R. G. (2) otrzymał jakiś dyplom lub zaświadczenie potwierdzające szkolenie na danym urządzeniu pomiarowym. Jak wynika z zeznań tego świadka od 5 lat prowadzi kontrolę ruchu drogowego przy użyciu urządzeń pomiarowych. Jako policjant przechodził w tym zakresie szkolenie. Fakt zapoznania się z instrukcją urządzenia typu ULTRALYTE potwierdza z kolei Karta zapoznania się z instrukcją obsługi między innymi tego przyrządu w roku 2013. Osoba ta posiadała więc przynajmniej podstawowe umiejętności w zakresie obsługi tego urządzenia potrzebne do wykonania pomiaru. Z instrukcji obsługi wynika, że do wykonywania pomiaru tego typu urządzeniem nie są potrzebne zaś jakieś wysoce specjalistyczne umiejętności. Natomiast funkcjonariusze Policji są z mocy art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym uprawnieni do kontroli ruchu drogowego i nie muszą mieć oddzielnych upoważnień jak funkcjonariusze innych służb wymienionych w art. 129e ust.1 powołanej ustawy. Przepis zaś art. 129 ust.2 pkt 9 ustawy Prawo o ruchu drogowym precyzujący uprawnienia ustawowe policjantów przy wykonywaniu kontroli ruchu drogowego stanowi wyraźnie, że policjant jest uprawniony do używania przyrządów kontrolno-pomiarowych, a w szczególności do badania pojazdu, określania jego masy, nacisku osi lub prędkości, stwierdzania naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz do stwierdzania stanu trzeźwości kierującego. Obwiniony podnosił brak wiedzy świadka co do określenia tolerancji błędu pomiarowego +/- 2 km/h. Tej informacji nie ma jednak w instrukcji producenta dołączonej do konkretnego urządzenia. Taka informacja jest natomiast podana na stronie internetowej producenta Safety Camera Systems. Trudno zatem na tej podstawie racjonalnie zarzucać świadkowi brak wiedzy o obsłudze urządzenia, skoro z dokumentu, z którym się zapoznał, ta okoliczność nie wynika. Nie ma ona zresztą w obecnej sprawie żadnego znaczenia, bo nie wpływa na ustalenia co do przekroczenia dozwolonej prędkości na obszarze zabudowanym. Przedział możliwości błędu jest zbyt mały, aby nawet różnicować zachowania obwinionego pod kątem wymiaru kary. Istotne natomiast jest to co podnosił świadek, że efekt kosinusowy powodował, że zarejestrowana prędkość obwinionego była mniejsza niż rzeczywista, k.48v instrukcji. Tylko bowiem wykonie pomiaru na wprost samochodu, czyli pod kątem 0 stopni daje wynik pewny. Wykonanie pomiaru pod innym większym kątem powoduje spadek dokładności pomiaru, ale jest to niedokładność w jednym kierunku. Mianowicie pomiar prędkości zarejestrowany jest zawsze mniejszy od rzeczywistego. W tej sprawie zaś ewidentnie pomiar był wykonany pod kątem większym niż 0 stopni, skoro obwiniony poruszał się prawym pasem a policjant wykonujący pomiar stał przy krawędzi lewego pasa jezdni, czyli pomiar był wykonany na ukos. Wyliczenia obwinionego k.55 do sprawy również niczego nie wnoszą, gdyż mają charakter czysto teoretyczny, trudno też założyć, że obwiniony jechał do ronda po zarejestrowaniu jego prędkości cały czas ze stałą prędkością 101 km/h. Jak wynika z zeznań świadka R. G. (1) na rozprawie, obwiniony po przejechaniu pewnego odcinka następnie zwolnił, gdyż jechały przed nim inne pojazdy. Na koniec wskazać należy jeszcze na to, że wbrew stanowisku obwinionego dowód z zeznań świadków, w szczególności funkcjonariusza Policji, który dokonywał pomiaru prędkości przyrządem pomiarowym, jest pełnoprawnym dowodem na potwierdzenie faktu przekroczenia prędkości i przypisanie go kierowcy konkretnego pojazdu, który był przez niego namierzany. Procedura

wykroczeniowa, podobnie jak procedura karna w sprawach o przestępstwa nie opiera się bowiem na zasadzie legalnej teorii dowodów, to jest takiej, gdzie określone fakty mogą być udowodnione tylko konkretnymi dowodami lub których moc jest z góry określona przez ustawę. Sąd dokonuje swych ustaleń na podstawie całokształtu ujawnionych okoliczności faktycznych oraz dowodów, chyba że przepis szczególny stanowi wyraźnie o niedopuszczalności dokonania ustaleń na podstawie konkretnego dowodu. Takie zakazy dowodowe aktualne też w procedurze wykroczeniowej przewiduje art. 171 § 7 kpk, ale te sytuacje w obecnej sprawie nie występują. Wbrew zatem stanowisku obwinionego, ale dającemu się też słyszeć z ust niektórych innych osób w środkach społecznego przekazu, miernik, którym dokonano pomiaru, nie musi rejestrować wizerunku pojazdu, który był namierzany, celem jego dowodowego okazania kierowcy, ewentualnie w sądzie, aby uznać, że urządzenie to spełnia prawne przepisy metrologiczne. Zgodnie z art. 8a ust.1 ustawy z dnia 11 maja 2001 roku Prawo o miarach przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej mogą być wprowadzane do obrotu i użytkowania oraz użytkowane tylko wówczas, jeżeli posiadają odpowiednio ważną decyzję zatwierdzenia typu lub ważną legalizację. W tej sprawie Urządzenie ULTRALYTE LTI 20-20 100 LR, którym R. G. (2) wykonał pomiar prędkości miało ważne zatwierdzenie danego typu Decyzją GUM z 3 lipca 2007 roku, której termin ważności określono na 3 lipca 2017 roku, z kolei świadectwo legalizacji ponownej konkretnego urządzenia (...) miało ważność do 31 października 2015 roku. Prawidłowość parametrów metrologicznych tego urządzenia została więc potwierdzona badaniami uprawnionego organu a zatem brak jest podstaw do kwestionowania prawidłowości wykonanego pomiaru prędkości 101 km/h. Przyrząd ten mógł być też użytkowany przez funkcjonariusza Policji w dniu 7 czerwca 2015 roku. Decyzja o zatwierdzeniu typu urządzenia została wydana pod rządem rozporządzenia z dnia 20 stycznia 2004 roku Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym. Mimo uchylenia tego rozporządzenia decyzje ostateczne o zatwierdzeniu danego typu zachowują swą moc zgodnie z art. 8a ust. 1 cytowanej ustawy Prawo o miarach. Warto jednak zwrócić uwagę, że treść poprzedniego rozporządzenia, jak i następnego z dnia 9 listopada 2007 roku oraz obecnie obowiązującego rozporządzenia z dnia 17 lutego 2014 roku Ministra Gospodarki w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych wyraźnie rozróżniają identyfikację, wskazanie pojazdu, którego prędkość została zmierzona od rejestracji zmierzonych danych. W § 5 ust. 1 obecnego rozporządzenia jest przewidziane wymaganie dla wszystkich przyrządów, że powinny zapewniać wskazane pojazdu, którego prędkość została zmierzona. W ustępie 2 wskazano, że wymaganie to powinno być spełnione również w przypadku, gdy wykonuje się pomiar prędkości pojazdu jadącego w grupie pojazdów, lub w przypadku, gdy pojazd ten wymija, omija lub wyprzedza inny pojazd. W przypadku niespełnienia tego wymagania z ustępu 1 przyrząd nie powinien wskazywać i rejestrować wyniku pomiaru prędkości. Treść instrukcji obsługi przyrządu ULTRALYTE 20-20 100 LR oraz opis jego funkcjonowania podany przez świadków potwierdza, że właśnie ten laserowy miernik taką identyfikację pojazdu w pełni umożliwia, a w wypadku niemożności tej identyfikacji miernik wyświetla kod błędu i prędkości nie mierzy. To wskazanie pojazdu następuje tu poprzez celownik optyczny w wizjerze, który naprowadza na pojazd obsługujący urządzenie, a identyfikacja danego pojazdu wynika z mechanizmu punktowego naprowadzenia na dany pojazd wiązki laserowej. Na tym polega selektywność identyfikacji mierzonego pojazdu i jego prędkości. W tym momencie są to dane dostępne tylko dla operatora przyrządu, aby uzyskany wynik był dostępny po zakończeniu pomiaru dla innych osób musi nastąpić jego rejestracja. Zakres danych rejestrowanych zależy od dodatkowego a zatem nieobowiązkowego wyposażenia przyrządu w urządzenie rejestrujące. Obowiązkowy zakres rejestracji danych z pomiaru dla wszystkich typów przyrządów określa obecnie § 8 ust.1 rozporządzenia z dnia 17 lutego 2014 roku stanowiący, że powinien być wyświetlony wynik pomiaru prędkości oraz powinno nastąpić zablokowanie wykonania nowego pomiaru do czasu skasowania wykonanego już pomiaru. Obowiązkowy zakres rejestracji nie obejmuje zatem fotografii lub wydruku pojazdu namierzanego. Tylko zatem przyrząd z urządzeniami dodatkowymi rejestrującymi może zawierać rejestrację fotograficzną identyfikującą dany pojazd namierzony. Reasumując, w tej sprawie brak było dowodów mogących podważyć wiarygodność zeznań świadków, w szczególności R. G. (1) i dlatego odmówiono wiary wyjaśnieniom obwinionego, kwestionującego przypisanie mu zarejestrowanej na mierniku prędkości 101 km/h.

Dokonane ustalenia uzasadniały przypisanie obwinionemu popełnienie zarzucanego mu czynu z art. 92a kw, jadąc bowiem w obszarze zabudowanym z prędkością 101 km/h o godzinie 11:30 nie zastosował się do wynikającego z art.

20 ust.1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym ograniczenia prędkości do 50 km/h. Działał umyślnie w zamiarze bezpośrednim. Wiedział mianowicie, że jedzie w obszarze zabudowanym i jakie na tym odcinku drogi publicznej obowiązuje ograniczenie prędkości.

Wymierzona kara grzywny 500 złotych jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu obwinionego. Uwzględnić tu należy duży stopień przekroczenia dozwolonej prędkości oraz możliwości zarobkowe obwinionego. Wymierzona kara grzywny może bowiem spełnić swe cele wychowawcze i prewencyjne tylko wtedy, gdy stanowi dla osoby obwinionego realną dolegliwość. Obwiniony jest natomiast osobą bardzo dobrze sytuowaną materialnie ma dochody z prowadzonej działalności gospodarczej na poziomie 4000 zł, z drugiej strony te możliwości majątkowe są ograniczone faktem, że ma on na utrzymaniu żonę i dwoje małoletnich dzieci. W tej sytuacji, mając na uwadze poziom przekroczenia prędkości, wymierzona grzywna oscyluje w dolnej granicy ustawowego zagrożenia, ale z pewnością nie może być niższa niż wymierzona 500 złotych. Grzywna przecież nie może mieć dla sprawcy jedynie charakteru symbolicznego. Dolegliwość kary ma bowiem na celu zmotywowanie sprawcy do przestrzegania porządku prawnego. W tej sprawie obwiniony zaś nie przejawia jakiegokolwiek krytycyzmu wobec swojego postępowania, doszukując się przyczyn procesu nie w swoim własnym nagannym zachowaniu ale w działaniach organu kontrolującego. Uzasadnia to więc konieczność orzeczenia kary grzywny na poziomie minimum 500 złotych, aby realnie wpłynąć na zmianę postawy obwinionego, który wyraźnie zapomina o tym, że przestrzeganie przepisów o zachowaniu prędkości administracyjnie dopuszczalnej ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu, odbywającego się na obszarze zabudowanym.

O zryczałtowanych kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 118§ 1 kpw i art. 3 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.